→ Röportajlar: Gülder DEMİR

TOBB Bir Milyon Üç Yüz Bin Kadın Girişimci Görmek İstiyor

TOBB Kadın Girişimciler Kurulunca, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle The Marmara Oteli'nde düzenlenen toplantıya yoğun bir katılım oldu. Anadolu'nun değişik illerinden gelen 250 civarında kadın girişimciler, Türkiye'nin ekonomisinde ve geleceğinde daha fazla söz sahibi olmak istedikleri mesajını verdiler

Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği (TOBB) 8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeni ile Anadolu'nun çeşitli illerinde oda ve borsalara üye 250 kadın girişimciyi İstanbul'da biraraya getirdi. TOBB Kadın Girişimciler Kurulunca, 8 Mart Dünya Kadınlar Günü nedeniyle The Marmara Oteli'nde düzenlenen kokteyle katılan TOBB Başkanı M Rifat Hisarcıklıoğlu, Türkiye'de kadınların sosyal, kültürel ve ekonomik hayatta yer almak için Tanzimat Fermanı'ndan itibaren mücadele verdiklerini söyledi. Bu mücadelede Cumhuriyet ile birlikte oldukça ileri bir düzeye ulaşılarak, Türk kadınlarının diğer birçok ülkedeki kadınlara göre toplumsal alanda büyük kazanımlar elde ettiğini anlatan Hisarcıklıoğlu, Türk kadınlarının hayatın her alanında önemli konumlara geldiğini belirtti. Anadolu'nun değişik illerinde gelen kadın girişimcilere hitaben "Anadolu ceylanları" diyen Hisarcıklıoğlu, "Türkiye'yi daha ileriye taşımak için elinizi taşın altına sokun, cesaret edin, müteşebbis gücünüz ve özgüveniniz en büyük sermayenizdir" dedi.

İŞ DÜNYASINDA POZİTİF AYRIMCILIK OLUŞTURMALIYIZ

Türkiye'nin, dünyanın en büyük on ekonomisinden birisi haline gelmesini amaçladıklarını ve bu hedefe ulaşmak için var güçleriyle çalıştıklarını vurgulayan TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu, şöyle konuştu: "Her konuşmamda vurguladığım bir husus var. Eğer Türkiye büyümek istiyorsa, işsizlik sorununu çözmek, zenginleşmek istiyorsa, girişimci sayısını artırmak zorundadır. TOBB olarak,

bir milyon 300 bin üyemizin yanında, bir milyon 300 bin de kadın girişimci görmek istiyoruz. Nasıl aktif siyasete kadınların katılımının artırılması için pozitif ayrımcılık söz konusuysa, iş dünyasında da bir pozitif ayrımcılık ortamı oluşturmalıyız. Kadın girişimcilerimizin sayısını ve etkinliğini artırmalıyız."

TOBB Başkanı Hisarcıklıoğlu, kadınların özellikle eğitim seviyelerinin yetersiz oluşunun, ekonomik hayata katılımlarının önündeki en büyük engellerden biri olduğunu vurgulayarak, OECD'ye üye otuz ülke arasında, eğitim ve istihdamdan mahrum kalan kadınların oranı en yüksek olan ülkenin Türkiye olduğunu hatırlattı. Tüm olumsuzluklara rağmen kadınların önemli kazanımlar da elde ettiklerini anlatan Hisarcıklıoğlu, Türkiye'de kadın öğretim elemanı oranının yüzde 39 olduğunu, mimarların yüzde 36'sının, doktor ve operatörlerin yüzde 29'unun, avukatların ise yüzde 33'ünün kadın olduğunu belirterek "Yüzde 1,5'lar seviyesinde olan kadın girişimcilerimizin oranının yüzde 50'ye ulaşmasını diliyoruz" dedi.

KADINLARA ODA BORSA SEÇİMLERİNE AKTİF KATILIM ÇAĞRISI

TOBB'un kadın girişimcilere yönelik faaliyetlerine de değinen Hisarcıklıoğlu, girişimci kadınların yurt içi fuarlardan ücretsiz faydalanmalarını sağlamak amacıyla başlatılan çalışmaların kısa süre içinde sonuçlanacağını ifade etti.

Hisarcıklıoğlu, Türk kadınlarının ve geleceğin müstakbel girişimci kadınlarının gözlerinin halen çalışan girişimci kadınların üzerinde olduğunu vurgulayarak TOBB olarak, bizler kadınlarımızın sorunlarına duyarsız kalmıyoruz. Ancak gelecek sizlerin elinde. Kadınlarımızın ve geleceğin müstakbel girimci kadınlarının gözleri sizlerin üzerinde olacak. 2009'un Ocak ve Şubat aylarında düzenlenecek oda, borsa seçimlerinde, meclislerde ve yönetimlerde aktif rol almanızı istiyorum" diye konuştu.

TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Aynur Bektaş:

"Kadın İsterse Başarır"

Aynur Bektaş, konuşmasında girişimci kadınlara seslenerek, "Lütfen illerinizde daha fazla sayıda kadın girişimci sayısı çıkması ve üyesi olduğunuz odalarda görev almak için mücadele edin. Odalarımızın meslek komite seçimlerine katılın" diye konuştu

TOBB Kadın Girişimciler Kurulu'nun 8 Mart Dünya Kadınlar Günü dolayısıyla düzenlediği etkinlikte, TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Aynur Bektaş, Türkiye'de kadının iş, siyaset ve sosyal durumunu rakamlarla anlatmayacağını, çünkü bu rakamların oldukça kötü olduğunu vurgulayarak başladığı konuşmasını şöyle sürdürdü: "Cumhuriyetimiz kadınlarımıza tüm yasal haklarını 1930'lu yıllarda vermesine rağmen toplumsal düzeyde eşitsizlik devam ettiği için bu mücadele günümüze kadar devam etmiştir. Hepimiz Türkiye coğrafyasının değişik bölgelerinden geliyoruz. Devralınmış büyük sermayelerimiz yok, etrafımızda onlarca sosyal sorun var. Buna rağmen azimle ekonomik yaşamın içinde eşit koşullarda var olmamız gerekiyor. Şuna yürekten İnanıyorum ki, eğer kadın isterse başarır."

29 Ekim'de, Türkiye Cumhuriyeti'nin kuruluş yıldönümünde, Atatürk'ün hedeflediği demokratik, modern ve gelişmiş toplumun, temel unsurları olan kadın girişimcilerin TOBB çatısı altında Kadın Girişimciler Kurulu oluşturduklarını kamuoyuna duyurduklarını anımsatan Bektaş, bu süre içinde rutin işlerde, bireysel veya toplu halde kadın kurumlarının yanında olduklarını ifade etti. Bektaş, TOBB gibi büyük ve yaygın bir kurumun içine entegre olma ve bir uyum dönemi geçirdiklerini vurgulayarak 4,5 aylık sürede yapılan çalışmaları şöyle özetledi:

- Her ilimizde, ticaret ve sanayi odaları, ticaret borsaları bünyesinde sayıları on ile elli arasında değişen Kadın Girişimci Kurulları oluşturuldu. Seksen bir ilimizde kurulan Kadın Girişimci Kurulları ile 1630 kadın girişimciye ulaşmış bulunuyoruz ve birinci yıldönümünde on bin kadına ulaşacağız. Böylelikle Kadın Girişimci Merkezleri'ni de kuracağız.
- İmkânı olmayan kadın girişimcilerimize fuar desteğinin sağlanması için TOBB bünyesinde bir ça-

lışma başlattık. Ülkemizin en büyük iki fuar şirketi her fuar için beşer stant ve her stant için on beşer metrekare alan olmak üzere toplamda 75'er metrekare yer ve gerekli düzeneği kadın girişimcilere tahsis etmeyi sosyal sorumluluk projesi olarak kabul etti. Yurtdışı fuarlarda kadın emeğinin paraya dönüşmesi için imkânlar araştırıyoruz.

- TOBB ve KOSGEB'in ortağı olan Kredi Garanti Fonu'ndan kadınlara pozitif ayrımcılık yapıldığını kadınlara duyurduk ve kadın başvuru sayısının artmasını sağladık.
- Çalışma programımız içerisinde olan yeni girişimcilere koçluk edilmesi ile ilgili uygulamalara başladık. Bireysel destek isteyen girişimcilerden istihdam yaratacaklara öncelik verdik. Onlara liderlik edecek kişilerle karşılaştırmaya başladık.
- kadingirisimciler.org.tr adresinde yer alan web sitemizi bugün faaliyete geçirdik. Bu sitede bizim çalışmalarımız ile ilgili detaylı bilgiler yer alacak. Kurumumuzun faaliyetleri, destekleri, imkânları buradan duyurulacak ve gelişen ağımız ile burası bir portal hizmeti verecek. Daha fazla kadına ulaşmak için bu siteyi çok önemsiyoruz.

YÖNETİMLERDE POZİTİF AYRIMCILIĞA İHTİYAÇ VAR

Konuşmasının son bölümünde girişimci kadınlara seslenen Bektaş, "Lütfen ilimizde daha fazla sayıda kadın girişimci çıkması ve üyesi olduğumuz odalarda görev almak için mücadele edin. Kadın girişimciler olarak her meslek komitesinde ve oda meclislerinde temsil edilmelisiniz ve kadın dayanışması içinde olmalısınız. Daha fazla katılım ve daha fazla temsil için çalışmalısınız."

TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Başkanı Bektaş, TOBB Başkanı M. Rifat Hisarcıklıoğlu'nun destek talebini şu şekilde dile getirdi: "Başkan, bu kurulla birlikte büyük bir kadın potansiyelini siz başta olmak üzere kurumumuz harekete geçirdi. Sizden, yönetimden, bütün oda ve borsa yönetimlerimizden, her oda ve borsalarımızda kadınların güçlü bir şekilde temsil edilmesi için oda ve borsa yönetimlerimizin cesaretlendirilmesi ve yönlendirilmesi için açık desteğinizi bekliyoruz. Biliyorum ki Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği yönetimleri, delege sistemleri ile en adil şekilde oluşmaktadır. Ancak kadınların taban mücadeleleri büyük erkek grupları arasında yetersiz kalmaktadır. Sonuç olarak da mevcut temsil düzeyimiz ortaya çıkmaktadır. Bireysel olarak iş yaşamında ayrımcılığa karşı olmama, işin cinsiyetinin olmadığını bilmeme rağmen bugünkü mevcut temsil düzeyimiz göz önüne alındığında komite, meclis ve yönetimlerde pozitif ayrımcılığa ihtiyaç duyduğumuzu görüyoruz."

Kayseri Ticaret Odası Disiplin Kurulu Üyesi Şafak Çivici:

"Evlilik Yürüten Her Kadın Girişimcidir"

"Kadın Girişimci" kavramı "İş Kadını" kategorisinin bir alt dalı olmakla beraber, ülkemizde "Kadın Girişimci" çoğu zaman "İş Kadını" ile eş anlamda kullanılmakta. Oysa kadın girişimci, kendi adına çalışan kadındır

TOBB Kadın Girişimciler Kurulu'nun atanmış üyesi olan Şafak Çivici Kayserili kadın girişimci olarak adını dünyaya duyurmuş. İtalya'ya yaptığı mobilya ihracatıyla adından söz ettiren Şafak Çivici Türkiye'nin ilk Kadın Girişimci Masası'nın Kayseri'de oluşturduklarını belirtiyor. Sefes Mobilya ve Ev Donanımları San. Ve Ltd. Şirketi kurucusu ve Kayseri Ticaret Odası Disiplin Kurulu Üyesi olan Şafak Çivici ile tüm yönleriyle Türkiye'de kadın girişimciliği üzerine konuştuk.

Kadın girişimci denildiğinde ne anlaşılmakta?

Kadın girişimci denildiğinde benim için eczacı da, sanayici kadın da girişimcidir. Evlilik yürüten her kadın girişimcidir. Evi nasıl yönetiyorsak işi de öyle yapıyoruz. Yalnız sanayi açısından baktığımızda Kayseri'de sanayide kadın girişimci sayısı az. Kayseri Organize Sanayi Bölgesi'nde 400 fabrika varsa yalnız on tanesi kadınlara ait veya kadın ortaklığı olan fabrika. Dolayısıyla, Kayseri'nin sanayi potansiyeline bakıldığında bu sayı çok az. Gerçi Kayseri çarşısında mağazası, ofisi olan kadınlarımız da var ve burada çok ilginç mesleklerle karşılaştık. Örneğin doğalgaz sistemi döşeyen işletmesi olan bir kadın var. İşletme sahibi olan kadınların çoğaldığını görüyoruz. Bunlar daha genç arkadaşlar ve iyi eğitim almışlar. Artık "Kayserili kızlarını okutur ama çalıştırmaz" imajını yıkmaya çalışıyorlar. Kayseri'de geleneksel girişimler de var. Bundan on sene ön-

cesi aşçıya yemek yaptırmak ayıptı, ama şimdi börekçi, mantıcı kadınlar var. Bunlar da 30-40 yaşını geçmiş kadınlar. Belirli bir zaman sonra ben yemek işini iyi yapıyorum diyor ve işimi kuracağım diyebiliyorlar. Bu açıdan güzel, ama yeterli değil.

● TOBB'un Kadın Girişimciler Kurulu'nun oluşumu sizce nasıl bir etki yarattı?

TOBB'un Kadın Girişimciler Kurulu oluşturması bir anlamıyla tüm Türkiye'deki illerin ticaret ve sanayi odalarında kadın girişimcilerin sorunlarına eğilmesini beraberinde getirdi.

Kasım ayında TOBB adına Kadın Girişimci Raporu'nu sunmuştum. Orada da ifade ettiğim gibi kadın girişimci envanterimiz yok. SSK'li olan kadınlar işveren olarak görünmüyor. Birçok kişi, işini eşinin üzerine yaptırıyor ve işveren olarak görünmüyor. Bağkur'daki sayılarda da sorun var. Dolayısıyla bu kadın aktif mi, pasif mi tespit edemiyoruz. Bu nedenle de odalar bu işi üstlensin. Kadın Girişimci Kurulu olarak hem kadınlara yönelik program üzerine çalışırken, hem de odalar yeni üye kaydı yaparken, ayrıca eski üyeler de taranarak üyelerimizin ne kadar kadın üye aktif bir sayı belirlensin. Bu sayılar belirlendikten sonra bu kadınların niteliği nedir ve sıkıntıları nedir öyle bir çalışma yapalım istedik.

● Bölgenizde kadın girişimciliğinde nasıl bir çalışma sürdürmeyi hedefliyorsunuz?

Kayseri İli Kadın Girişimci Masası olarak TOBB analizini esas alarak tespit edebildiğimiz kadın girişimcilerle bir anket çalışması yapalım istiyoruz. İhtiyaçlar nedir, bunları nasıl karşılayacağız. Kadın girişimcinin de en büyük derdi para, belki bunu biz karşılayamayacağız ancak diğer konularda eğitim açığında neredeyiz? Bütçe yapmayı mı bilmiyoruz?

İyi üretim planlamasından mı yoksunuz? Benzeri konuları eğitim kurslarıyla aşabiliriz diye düşünüyoruz. Avrupa Odalar Birliği Kadın Girişimci Komisyonu üyesi olarak gittiğim Brüksel'de Avusturya ekibinin ilginç bir çalışmasıyla karşılaştım. Hastalandınız veya hamile kaldığınızda oradaki özel sigorta şirketi iş yerinize sizin yerinize profesyonel yönetici atıyor. Şimdi biz diğer Avrupa ülkeleri neler yapıyor, araştırarak arkadaşlarımıza sunacağız. Önce sayımızı tespit etmeye ve sonra da ihtiyaçlara yönelmemiz gerekiyor. Hemen belirtmeliyim Türkiye kadın girişiminde birçok ülkeden de geri değil, birçok konuda da öndeyiz.

● Kadın girişimci olarak karşınıza çıkan zorluklar oldu mu?

Kayseri oldukça muhafazakâr bir yer olarak tanınır, ama ben herhangi bir sıkıntı yaşamadım. Bunu Kayserililere latife olsun diye de söylemiyorum. Şirketin çoğunluk ortağıyım ve eşimle birlikte çalışıyor olunca bunun çok avantajını yaşıyorum. Bu demek değil ki, tek başıma olsaydım başaramaz mıydım? Kayseri çalışanı seviyor, kadın veya erkek çalıştı mı, düzgün de çalıştı mı hiç de fark etmiyor hatta destek de veriyorlar. Kadın girişimci olarak anne ve eş olmamdan dolayı bazı sıkıntılar yaşıyorum. Çünkü anne ve eş olarak çocuklarıma bakamayacağım veya kocamın hizmetini yapamayacağım diyemiyorsunuz. Hepsini birlikte koordine etmek gerekiyor. Kayseri'de ister sanayide ister ticaret odasına gidin çoğunluk erkek, eğer siz bazı şeyleri yenmemişseniz o ortamda bulunmak sizi sıkabilir hatta karşı taraf da sizden rahatsız olabilir. Ancak yıllardan beri Kayserili sanayicilerle çalışıyoruz, karşılıklı mal alış verişimiz oluyor bu nedenle belki de sıkıntı yaşamıyorum. Kayseri Ticaret Odası Kadın Masası kurulduğunda kadınlarla bir araya gelmiştik ve hepimiz birbirimize baktığımızda ayağımızda pantolon, saçlar yapılı değil, hiç makyaj yok hani sanayi kıyafeti gibi. O anda "biz farkında olmadan kadınlığımızı bastırmışız" diye düşündük.

● Yurt dışına iş yapan bir girişimci olarak kadın olmanın sorunlarıyla karşılaştınız mı?

Dış ticarette kadın olmak bir avantaj. Yabancılar için kadınlar daha güvenilir olarak görülüyor ve sanki kadınlar daha az hile yapıyor diye düşünüyorlar. Bu anlamda çok pozitif bakış gördüm. İtalyan ortağımızda da çok kadın çalışan var. Bizde erkek işi olarak nitelendirilen işleri İtalyan ortağımızda gördüm döşemecilik, marangozhanede iskeletlerin zımbasına kadar kadınlar yapıyor. O anlamda iş ayrımı görmedim. Finans müdürü kadındı. Çok mesuliyetli bir iş olmasına rağmen kadın yöneticiydi.

● Kadınların ciddiye alınmaması yönünde bir sıkıntınız var mı?

Bu aralar kadın çok moda. AB fonları hibeler da kadınlara yönelik. Bu rüzgârdan iyi bir şekilde yararlanmalıyız. Kadınlar ve kadın girişimciler yalnızca 8 Mart'ta anımsanmasın. Bunu bütün sivil toplum kuruluşlarına ve siyasi partilere yönelik söylüyorum, 8 Mart Dünya kadınlar Günü nedeniyle herkes farklı farklı programlarla kadınların karşısına çıkıyor, ama biz ne kadınlar ne de erkekler kendimizi sadece 8 Mart'a endekslemeyelim. Kadınlar olarak erkeklerle de diyalogu arayalım. Ben bu konuda bir eksiklik görüyorum. Kadın girişimci ödülleri kadınları sevindirir, erkeklere tebessüm ettirir demiştim. Belki farkında olmadan kendimizi farklı mı gösteriyoruz? Örneğin her şeyi yaparım diye mi gösteriyoruz veya kendimizi kocam bana hangi işi uygun görüyorsa onu yaparım diye mi gösteriyoruz? Belki kendimizi de çok iyi analiz etmemiz gerekiyor. Bu aralar herkes kadın girişimci yaratalım, kadınlara mikro kredi verelim, şunu da yapalım diyor, ama ben şuna inanıyorum her kadın da girişimi yürütecek güçte olamaz. Her kadını da girişimci yapmak zorunda değiliz. Torunlarımızda daha çok şansımız var. Eğitimle başlamalıyız, kız ve erkekleri belli yaşlardan sonra ayrı sıralarda oturtmamalıyız, birlikte oturabilmelerini, konuşabilmelerini sağlamalıyız. Eğitim müfredatına pratikten bilgiler konmalı. Mevcut girişimcilere ne sağlanabilir ona da bakmalıyız.

TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Üyesi Meltem Kurtasan:

"Kadınlar İş Hayatına Girmede Erkeklerin Çok Gerisinde Başlıyorlar"

Toplumda kadının özgürlüğü ve toplum içinde kadının hak ettiği yeri alması için bütün mekanizmaların harekete geçirilmesi lazım. Kadın istihdamının önündeki engellerin aşılması, kadının istihdamı, kadının toplum içinde bir birey olarak kabul edilmesinin teşvik edilmesi ve sağlanması çok önemli

TOBB Kadın Girişimciler Kurulu Yönetimi'nde olan Meltem Kurtsan, aynı zamanda TAP Vakfi Yönetim Kurulu Üyeliği, Türkiye Sanayici ve İşadamları Derneği'nin Fikri Haklar Çalışma Grubu Başkanlığını da yürütüyor. Ayrıca Meltem Kurtsan Kadın Girişimciler Derneği'nin (KAGİDER) kurulmasına da öncülük etmiş ve ilk başkanlığını da üstlenmişti. Kurtsan Medikal ve Otacı Bitkisel Ürünleri'nin kurucusu olan babası Niyazi Kurtsan'ın vefat ettiği 2004 yılında bayrağı devralan Meltem Kurtsan, Otacı-Kurtsan Şirketler Grubu Başkanlığını da yürütüyor.

● Girişimci nedir, kimdir? Girişimciyi nasıl anlıyorsunuz?

Girişimci, belli bir amaç doğrultusunda kendi sermayesiyle belli bir risk alarak iş kurup yaratmak üzere harekete geçen kişidir. Girişimci olmak için önce bir iş hakkında bilgi birikiminin olması lazım. "Ben şöyle bir iş yaparsam buradan yola çıkarak para kazanır ve işimi büyütürüm" diye bir fikrinin olması lazım. Rakamsal olarak kadın girişimciler bütün girişimcilerin yüzde 7-8'ini oluşturuyor. Çalışan kadınlar arasında yüzde ikisini oluşturuyor. Kadın olsun erkek olsun herkes girişimci olamaz. Girişimcilik bir ruh halidir ve kapasite meselesidir. Bünyesinde risk alabilmek, zorluklara dayanabilmek, bildiği yoldan vazgeçmemek, öngörülü olmak, dayanıklı olmak gibi birçok özelliği barındırıyor. Fakat ben şuna inanıyorum, Türkiye'de kadın ve erkek girişimci sayısının eşit olabilmesi. Bu noktada girişimci olabilecek kadınlar o veya bu nedenle toplumda heba oluyorlar. Diğer bir önemli noktada kadın istihdamında bütün raporlarda görülen büyük bir düşüş var. Oysa bunu teşvik edici politikalar olması gerekiyor.

● Türkiye'de girişimcilik, özelde de kadın girişimcilik ne durumda? Dünya ile karşılaştırdığımız vakit nasıl bir tablo ile karşılaşıyoruz?

Girişimcilik zaten zor bir şey. Dünyada ve Türkiye'de bir işsizlik sorunu var. Dünyadaki bu işsizlik ve yoksulluk sorununa karşı da girişimciliğin geliştirilmesi çözüm olarak düşünülmüştür. Eğer bu işletme yeni bir şey keşfetmişse dünya pazarında kendisine yer bulabiliyor. İş potansiyeli yaratıyor, kendi ekonomisini büyütüyor. Burada kadın girişimciliği neden önemli: Bir şekilde risk alabilme, yaratıcı zeka kadın erkek her insana verilmiş özelliklerdir. Türkiye'de girişimcilerin yüzde 92-93'ü erkek şu anda. Neden bu böyle: Çünkü bunun bir eğitiminin alınması gerekiyor. Eğitimi derken ille de bir okulda edinilen eğitimden söz etmiyorum. Bir ustanın yanında ya da babasının yanında çırak olarak çalışmış olacak, sonra belli bir bölgede kendi işi ile ilgili bir potansiyel görecek ve

başta söylediğimiz yöntemleri kullanarak bir iş yeri kurabiliyor. Girişimci potansiyeli taşıyan bir kadın ise ya anne babası izin vermediği için evde oturmak zorunda, ya da kocası çocuklarına bak dediği için evde oturmak zorunda kalıyor. Bazıları da başlangıç sermayesini nasıl bulacağını bilmiyor. Bütün bu olumsuzlukları aşmış, fikri var uygulamaya hazır, ama sermayesi yok bankaya gidiyor ama para alamıyor. Çünkü kadınlar bankaya gittiği zaman bir teminat isteniyor. Peki bugün bankaya teminat olarak gösterilebilecek malların kaçta kaçı kadınların üzerinedir hiç düşündünüz mü? Yalnızca yüzde dokuz. En son bankadan da geri dönecektir. Dolayısıyla kadınları birçok noktada engelleyen faktörler var. Okuma yazma bilme oranları düşük, çalışma hayatına katılma oranları düşük, paraya ulaşma imkânları düşük bu da doğal olarak kadın girişimciliğinin düşük olması sonucunu doğuruyor. Bu sadece Türkiye için geçerli değil, bütün dünyada böyle. Dünya bu eşitsizliği fark ettiği için birtakım önlemler almaya başlamış bulunuyor.

● Kadınların girişimci olmasında karşılarına çıkan zorluklar nedir?

İş dünyası çeşitli ortamlarda dönüyor. Akşam kokteyllere, yurt dışı gezilere katılmak gerekiyor. Görüyorsunuz Cumhurbaşkanının yurt dışı gezilerine erkekler ağırlıklı olarak katılıyorlar. Erkekten otomatik olarak bu bekleniyor oysa kadınlara eşleri genelde ne gerek var çalışmana ben seni geçindiriyorum diyebiliyor. Kadın olsun erkek olsun birtakım donanımlarla dünyaya geliyoruz. İnsan olarak zekâ kapasitesi, kabiliyet gibi. İnsanı mutlu eden şey de bu potansiyelini gerçekleştirmesidir. Müzikle ilgilenen bir insan ne zaman mutlu olabilir, ancak müzikle uğraştığı zaman. İş çevirme kabiliyeti olan kadın veya erkek ne zaman mutlu olur, ancak bu kabiliyetini gerçekleştirdiği zaman. Maalesef bu olanağı olan kadınlar, şartlar nedeniyle olanakları ellerinden alındığında mutlu da olamıyorlar.

Örneğin, holding patronu olabilecek bir kadın evinde günlük işlerle uğraşarak mutlu da olamıyor. Nasıl her erkek holding patronu olamıyorsa kadıların içinde de olamayacaklar vardır, ama olabileceklere yol vermek lazım. Zaten girişimci olabilmek için önceden bir iş tecrübesi gerekiyor. Hiç iş dünyasından haberi olmayan kadının neyin girişimini yapacağını da bilemez. Kadınlar burada da bir handikapla karşı karşıyalar çünkü iş hayatında çok az yer alabiliyorlar. Ayrıca özel hayatla ilgili sorunları var. Biliyorsunuz kadınların ilave işleri var. Toplum tarafından ev işleri, çocuk ve yaşlı bakımı, çalışsa da çalışmasa da kadının yapması gereken işler olarak görülüyor. Ayrıca kreş imkânları, yaşlı bakım evlerinin olmaması gibi birtakım sorunlar var. Eğer bu bir yarışmaysa kadınlar iş hayatına girmede erkeklerin çok gerisinde başlıyorlar.

● TOBB Kadın Girişimciler Kurulu'nun kuruluşundan başlayarak gelişimini anlatabilir misiniz?

TOBB Kadın Girişimciler Kurulu'nun kuruluşu 29 Ekim 2007'de düzenlenen bir basın toplantısı ile kamuoyuna duyuruldu. Türkiye'nin coğrafi dağılımını da temsil edecek şekilde iş dünyasında kendi kanıtlamış kadın girişimciler ile TOBB Ekonomi ve Teknoloji Üniversitesi, Habitat İçin Gençlik Derneği ve kadınlar için kamu kuruluşlarının temsilcilerinden oluşan kırk kişilik bir Kurul oluştu, bunun sayısı daha sonra 55'e çıkarıldı. İlk olarak Anadolu'da örgütlendik. Seksen bir ilin tamamında, sayıları on ile kırk kişi arasında değişen Kadın Girişimci Kurulları oluşuyor. Bu network ile 1630 kadına ulaşmış olacağız. Şu ana kadar binden fazla isim odalar tarafından TOBB'a bildirildi. Web sitemiz kuruldu, 8 Mart Dünya Kadınlar günü dolayısıyla düzenlediğimiz bir kokteyl ile de kamuoyuna duyurduk. Sizin aracılığınızla tekrar adresini vermek istiyorum www.kadingirisimciler.org.tr Bu sanal âleme açılan penceremiz, kadınlar her türlü fikirleri ile bu pencereden bize ulaşabilirler. Kadınlara ücretsiz fuar imkânı için bir düzenleme yapıldı. Türkiye'nin en büyük iki fuar şirketi, her fuarda, normalde kendi müşterisi olma imkânı olmayan beşer kadın girişimciye on beşer metrekare, toplamda 75 metrekare alan tahsisi yapacaklar.

● TOBB Kadın Girişimciler Kurulu'nun firmalara önerileri ve sunduğunuz avantajlar nelerdir?

TOBB Kadın Girişimciler Kurulu, kadın girişimcilere iki tür hizmet sunuyor. Birincisi kadın girişimcilerin örgütlenmesi, kurullar aracılığı ile bir araya gelmesi. İkincisi de girişimci olmak isteyen kadınlara danışmanlık desteği. Bizi arayan kadınları kullanabilecekleri finansal enstrümanlar hakkında bilgilendiriyoruz. TOBB'un büyük ortağı olduğu iki imkân var. Projesi olan ancak sermayesi olmayan kadın girişimcilerin kullanımı için Kredi Garanti Fonu www.kgf.com.tr var. Kadınlara ve gençlere pozitif ayrımcılık yapılıyor. Diğeri de KOBİ A.Ş. İkincisi daha çok inovasyon ve ihracat odaklı firmalar için öneriliyor. Burada da kadınlara ve gençlere pozitif ayrımcılık yapılıyor.

● Geleceğe ilişkin beklentileriniz nelerdir? Daha neler yapılması gerektiğini düşünüyorsunuz?

TOBB Türkiye'nin en büyük ve yaygın iş âlemi örgütü. Kadın girişimciliği konusunda faaliyet göstermesi ve Türkiye'nin 81 ilinde kurullar kurması büyük bir aşama. TOBB'un bu açılımını çok önemsiyorum ve gerçekten bu konuya önem vermeleri çok şey katacaktır. Önümüzdeki dönem seçimlerde her odanın yönetim kurulunda kendi içlerinde kadınlarla birlikte çalışma platformuna geçmeleri gerektiğini düşünüyorum. Öncelikle TOBB Yönetim Kurulu'nda en az yüzde 25-30 tane kadın olmasını öneriyorum. Her odanın yönetiminde iki kadın olması için kadınların teşvik edilmesi lazım. Kadınlar talip olmuyorlar deniliyor. Erkek hâkim ortama talip olmak kolay mı? O nedenle odaların yöneticileri seçimlerde meslek komitelerinden başarılı buldukları kadınları aday olarak göstermeli ve yönetim kuruluna almalı, eğer yetersiz buluyorlarsa kadınları yetiştirmeleri lazım. Yoksa hiç deneme yapmadan kadınlar kendi kendilerine nasıl yetiştirecekler?